

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน และนักเรียน ในด้านการเตรียมการจัดโครงการอาหารกลางวัน การดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวัน และการติดตามประเมินผลการจัดโครงการอาหารกลางวัน ในบทนี้จะเป็นการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 149 โรงเรียน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หรือ อาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่ จำนวน 149 คน

2. ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 149 คน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จาก 149 โรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการ จำแนกเป็นนักเรียนขาดแคลน โรงเรียนละ 5 คน และนักเรียนที่ต้องซื้ออาหาร โรงเรียนละ 5 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 1,490 คน

รวมผู้ให้ข้อมูลจาก 149 โรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 1,788 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ คือ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 ฉบับ ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 1 ฉบับ และนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การวางแผนสร้างเครื่องมือวิจัย

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

1.2 ผู้วิจัยหาข้อมูลเบื้องต้นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

1.3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

2.1 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ (check - list) และแบบปลายเปิด (open - ended) ทั้งหมดจำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ หรือ อาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่ ในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถาม สำหรับครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน ในฐานะเป็นผู้ดำเนินการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

ตอนที่ 2 การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ในฐานะเป็นผู้เข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมของเนื้อหา ปัญหาที่ต้องการวิจัย ภาษาที่ใช้ แนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำแล้วจัดพิมพ์

3. การปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่แก้ไข และจัดพิมพ์แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เพื่อขอคำแนะนำแก้ไขแบบสอบถามด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

3.2 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือในการจัดส่งและเก็บข้อมูลการวิจัยไปยังสำนักงานการศึกษา อําเภอทุกอําเภอ
2. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยัง โรงเรียนที่เป็นประชากร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 149 โรงเรียน โดยผ่านทางสำนักงานการศึกษาอําเภอแต่ละอําเภอ
3. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ช่วยจัดส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยผ่านทางสำนักงานการศึกษาอําเภอ ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด จำนวน 1,682 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07 ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามการวิจัยที่ได้รับคืน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แบบสอบถามที่ส่งไป		แบบสอบถามที่ได้รับคืน	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
ผู้บริหารโรงเรียน	149	141	94.63	
ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน	149	144	96.64	
นักเรียน	1,490	1,397	93.76	
รวม	1,788	1,682	94.07	

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามการวิจัยที่ได้รับคืน ปรากฏว่า แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด จำนวน 1,788 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 1,682 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07 จำแนกเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 149 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.63 แบบสอบถามสำหรับครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 149 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.64 และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน 1,490 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 1,397 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.76

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์ทั้งหมดไปวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละเป็นรายชื่อ ทั้งของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน และนักเรียน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ใช้ค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ใช้ค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ใช้ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
4. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ใช้ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ประคอง กรรณสูต, 2525)